

leden

2013

DOBROSRUŽSTVÍ NA VODĚ

Rozhovor (9)

SAMI O SOBĚ

Zprávy ze sdružení (12–13)

PO STOPÁCH YETTIHO

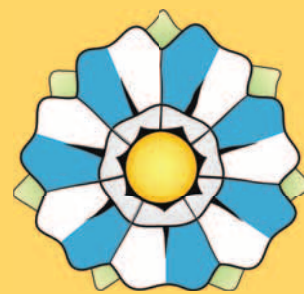
Námět na zimní aktivity (16)

Nejlepší fotky a videa roku 2012

Možná ne na celém světě, ale určitě v soutěži Clona – film, foto, video, která je součástí Pionýrského Sedmikvítku. O víkendu 15. a 16. prosince byly vyhodnoceny soutěžní příspěvky a vyhlášeny výsledky. A protože v této soutěži jde především o fotografie, nebudeme zde nic dlouze komentovat a přenecháme prostor obrázkům a jejich autorům.

Kompletní výsledky soutěže najdete na adrese sedmikvitek.pionyr.cz.

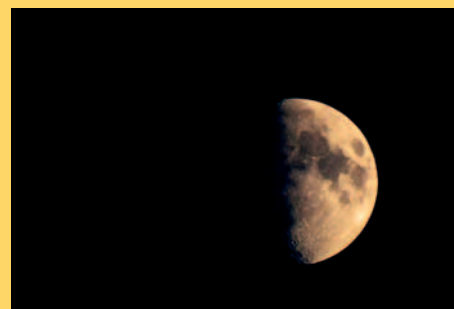
Kategorie: „D“ – do 12 let

1. místo: Cvolígová Petra, PS Zborovice
Překvapený Pesan

Kategorie: „M“ – 13 – 18 let / Humor

1. místo: Štěpánková Anna, JČKOP
Dáme hlavy dohromady

Kategorie: „M“ – 13 – 18 let / Ostatní

1. místo: Pauli Lucie, PS Čtyřlístek
Letní měsíc

Kategorie: „M“ – 13 – 18 let / Portrét

1. místo: Vodičková Veronika, Praha
Kropenka

Kategorie: „M“ – 13 – 18 let / Příroda

1. místo: Pauli Lucie, PS Čtyřlístek
Jarní příroda

**Kategorie: „M“ – 13 – 18 let
Tábory, volnočasové aktivity**

1. místo: Hronová Barbora, Velká Hraštice – Lého

Kategorie: „S“ – 19 a více let / Humor

1. místo: Valenta Roman, 7. PS Borač
Kukátko

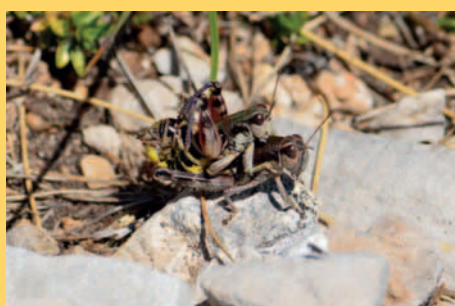
Kategorie: „S“ – 19 a více let / Ostatní

1. místo: Stříbrná Alena, PS Kdyně
Bublíny

Kategorie: „S“ – 19 a více let / Portrét

1. místo: Slabý Ondřej, PS Vysočina
Klárka

Kategorie: „S“ – 19 a více let / Příroda

1. místo: Bejšovcová Jaroslava, PS Ivanovice
Kobylky

**Kategorie: „S“ – 19 a více let
Tábory, volnočasové aktivity**

1. místo: Bejšovcová Eva, PS Ivanovice – Lezení

Kategorie: „S“ – 19 a více let / Série

Lisý Václav, PS Hrádek
Rybáři na táboře

foto na titulní straně: Eva Bejšovcová

Přežili jsme konec světa!

Když jsme tuto větu psali na kalendářiky, byla ještě projevem optimismu, teď už je to jasná věc. Z konce světa se nakonec, jak je u nás zvykem, urodilo jen pár vtípků. Tak mě napadá, že při zachování jistých hranic vkusu, protože o některých věcech by se fakt vtipkovat nemělo, je tahle vlastnost dost sympatická. A svým způsobem také pionýrská – chce to přece někdy dost překonání sebe sama, v těžkých chvílích pohlédnout pravdě do očí, ale přesto si nedělat těžkou hlavu. Místo toho radši pomoci přátelům vtipem, který zažene chmury a vykouzlí úsměv.

Místy se o to snažíme i v Mozaice. Doufám, že měrou akurátní a vkusnou – ostatně, jestli si myslíte něco jiného, není nic snazšího, než nám to napsat.

To jsem ale trochu odběhl od původního tématu. Začíná nám nový rok, který jistě přinese mnoho změn – v Pionýru i mimo něj. Co se ale nemění, je skutečnost, že je před námi spousta tradičních skvělých akcí, o kterých se v Mozaice průběžně už dozvídáte, i několik dalších, které tu nacházíte poprvé. Takovou novinkou je třeba chystaná Letní táborová škola. Obzvlášť v půlce ledna ten název zní moc dobře, tak uvidíme, co si pro vás pořadatelé přichystají, určitě to bude stát za úvahu.

Ať už jste do nového roku před pár dny vykročili levou či pravou nohou, doufám, že vás nečeká mnoho zakopnutí, natož klacků pod nohy vhozených. Zkrátka a dobře, chtěl bych vám všem, ale také nám všem, celému Pionýru, popřát, aby na stránkách Mozaiky mohlo v tom začínajícím roce vycházet co nejvíce dobrých zpráv.

A k tomu můžete dost pomoci i vy, stačí si všechny ty nápady, inspirace a radostné zvěsti nenechat pro sebe.

Jakub

LEDOVÁ PRAHA SE BLÍŽÍ?

Pro děti, které se v období pololetních prázdnin (1.–3. února 2013) chtějí pobavit a také si rozšířit své vědomosti o pražských kulturních památkách, je tady tradiční pionýrská akce Ledová Praha.

Pokud se chcete zúčastnit, ale nemáte ještě objednané kartičky – průkazky ke vstupu do jednotlivých muzeí, památek a dalších zajímavostí, můžete si je buď objednat do 28. ledna 2013, nebo vyzvednout ve dnech od 25. ledna do 1. února na recepci budovy Senovážné náměstí 977/24, Praha 1.

Objednávky ubytování a jízdného jsou již uzavřeny!

Kontakt pro objednávky kartiček a dotazy: irena@pionyr.cz.

KALENDÁRIUM | nabídkový plán akcí a soutěží

11.–13. 1.	Pionýrský Sedmikvítek – Literární část, Rukodělná část	Holešov	PS M. Očadlíka, SVČ Holešov
1.–3. 2.	Pionýrský Sedmikvítek – Dětská Porta, Melodie	Praha	96. PS Veselí Medvědi
1.–3. 2.	Ledová Praha	Praha	Nadace Dětem 3. tisíciletí, Pionýr
2. 2.	Koncert Děti Dětem	Praha	Nadace Dětem 3. tisíciletí, Pionýr
6. 4.	O Putovní pohár Zlaté Růže	České Budějovice	JČKOP
12.–14. 4.	Kamínka	Pelhřimov	Pionýr
20. 4.	Turnaj o český pohár v ringu	Dolní Slivno	1. PTS Mladá Boleslav
7.–9. 6.	Republikové setkání pionýrských oddílů	Kdyně	PIKOP
23. 11.	VIII. výroční zasedání Pionýra		Pionýr

Pionýrský Sedmikvítek – Clona
jeden z vítězných snímků 1

Nejlepší fotky a videa roku 2012
fotoreportáž 2

Na slovíčko s předsedou
tentokrát o výchově 4

Výkonný výbor České rady Pionýra
informace z jednání 5

Kecejme do toho
výzva k zapojení do projektu 5

Pionýrský sedmikvítek – Folklorní tance
reportáž 6

ProRock potřinácté
reportáž 7

Pionýrská výměna
pionýři z Hamru nad Sázavou v Anglii 7

IFM-SEI natočila dokumentární film
zahraníčí 8

Dobrodružství na vodě
rozhovor 9

Tajemství hradu Rýzmbek
pozvánka na Republikové setkání pionýrských oddílů 10

Pionýrský úsměv
nová soutěž 11

Samí o sobě
zprávy ze sdružení 12

Pionýrský geocaching na Ledové Praze
Geopozvánka 14

Elixír pro zemi Zlozemi
Táborový koutek 15

Po stopách Yettiho
Klíčení – příklad dobré praxe 16

Vzdělávání
Letní táborová škola 2013 17

Jarmark
nápad, náměty, nabídky 18

Výroční zasedání Pionýra
Jak na to? 19

Informace z (o) ústředí
poděkování 20

Občanský zákoník
Co přináší nového? 21

Mošský kvíz
kvíz 22

Kaleidoskop
výročí a zajímavosti 23

Veselé brambory
námět na rukodělnou činnost 24

Cíle si všímej

bedlivěji, než prostředků. – Zásada, kterou vyjádřil již J. Á. Komenský, nás dovádí k dnešnímu tématu zamyšlení. Co je vlastně cílem (naší práce s dětmi)? Otázka, která je jistě na místě – a příhodně přichází s číslem Mozaiky Pionýra, které vychází na začátku nového roku. Nabízí se proto pojmut námět aktuálních řádek vpravdě živě.

Neděsit v úvodu

Ano, v prologu bych si raději odpustil velká slova a moralizování. Protože koneckonců předmět dnešní poznámky je prostý: výchova. Jedno prosté slovo a přece často vzbuzuje tolik vášni... – najdou se i tací, kteří ho ve svém slovníku odmítají s poukazem na to, že oni si s dětmi „jen hrají“. I obyčejná hra je však významná věc, a tak se, jémine, opět dostáváme k velkým slovům. Výchova – totiž směřuje... a v tom to právě je! K čemu směřuje pionýrská výchova? Jistě třeba k hodnotnému způsobu života (chceš-li: životnímu stylu) – báác, to je klišé. Ale jak na to jít z jiné strany? Když ona je to záležitost právě životního stylu (chceš-li: způsobu života)?!

Měnit sebe sama

a následně i své okolí – to je pokus o lapidární vyjádření. Od pradávna měli přece lidé zájem neublížovat sobě i jiným, poznávat, hledat, nehamounit příliš, nevraždit... Receptů na to bylo mnoho. A žádný univerzální, ani jeden dokonalý. A pionýrství se snaží být jedním z těch úspěšnějších. Jedním z našich východisek je mínění, že svět může být lepší – budou-li lidé o špetku méně sebestřední, agresivní, nespravedliví...

A jakkoli se o to může pokoušet člověk celý život, tvárnosti s věkem ubývá. Proto je prvotní zaměření (výchovného) působení Pionýra na děti a mladé lidi, kteří v sobě mají onu nesmírnou sílu měnit sebe (a návazně i své okolí). Ostatně nepřijmout tuto myšlenku by bylo popření výchovy a smyslu výchovného působení obecně, což asi nejde. Proto je účelné toto východisko respektovat a využívat ho, neboť je vyzkoušené (a ověřené).

Opět: pozor!

Velká slova – zvednou mnozí varovně prst! Vždyť to zní jako děsná suchařina. Ale už to tak je: zdánlivé zaplácnutí volného času, rozptýlení či povyražení, zážitky, kamarádství, výzvy... jsou v konečném důsledku součástí velkého činu, který proměňuje slova ve skutky

a človíčka v člověka, třeba alespoň o trochu lepšího – méně rozpínavého, hamižného, naopak kamarádštějšího, náchylnějšího pomoci jiným, přemýšlivého, aktivnějšího, zvědavějšího, méně pohodlného. Těžko asi dokonalého (jakéhosi supermana), ale nejde o naprostou příkladnost či bezchybnost. Ony nás ty nedokonalosti příjemně polidšťují, ale něco musí převažovat. A jde o to, aby to byly vlastnosti kladné, byť do bezvadnosti bude asi vždy kousek chybět.

A o to tu běží!

Připustit i to, že dokonalí nejsme my sami a všechny naše činy, že nemáme pouze geniální myšlenky. Ale že jsme také chybní, konáme nespravedlivě – zkrátka, že jsme také trochu Bohoušové a Dlouhá Bidla a nejen Mirkové Dušínové... Je to asi přidrzelost tohle tvrdit, ale je to jistě poctivější, než vršit slova o dokonalosti. A právě tohle je, po mém soudu, navíc i svrchovaně aktuální pro zamyšlení k novému roku 2013.

Konejme vědomě

dobré skutky, uvědoměle pracujeme na tom, že na děti nám svěřené budeme působit mírou přiměřenou (zejména jejich věku), neškolometsky, zábavně. Přesto odpovědně a s vědomím, že rozvoj sice

znamená širokou škálu věcí, ale ne vše je samočinně dobré a kladné. Varujme se přesvědčení o vlastní neomylnosti a dokonalosti. To snadno svádí k praktikám,

kteří nemají nic společného s pionýrskou činností. Nejsou objevné, zábavné, zajímavé... dobrodružné.

Pokusme se proto v (novém) roce 2013 být trochu pokornější a střídmější, ale rozhodně ne upjatější. Pokusme se hledat a nalézat právě tu potřebnou míru uměřenosti ve všem, co budeme dělat. Přímou s dětmi i při tvorbě (potřebného) zázemí. Co nejméně směřujme ke konzumu, využívejme romantično, odbourávejme únavu, depresivitu, vědomě se pokusme pěstovat dobrou náladu, protože právě ta stmeluje kolektiv – konkrétní oddílový, ale v konečném důsledku i spolkový, pionýrský.

Martin

ADVENTNÍ VÝBOR ČRP

Poslední jednání Výkonného výboru ČRP v roce 2012 proběhlo na přelomu listopadu a prosince (30. 11.–1. 12.). S koncem roku byl program zaměřen především na plánování, zazněla však i řada aktuálních informací, například z jednání se zástupci Národního institutu dětí a mládeže MŠMT o závěru projektu Klíče pro život a navazujícím projektu K2 a o formálních změnách ve vyúčtování dotací. Dále z České rady dětí a mládeže o jejím přijetí za plnohodnotného člena Evropského fóra mládeže, či z jednání se zástupci firmy Skylab, která zpracovala nyní již aktivní nový Registrační a informační systém Pionýra (RISP). K registračnímu systému se sešla i Sekce informačních toků ČRP, jejíž zástupce ve VV ČRP informace prezentoval.

Z aktuálních informací dále zazněly například zprávy o stavu pionýrských nemovitostí a související agendy a také o plánované schůzce

s uživateli nemovitostí (viz samostatná informace).

Jak už bylo řečeno, větší část programu směřovala k plánování na následující rok. Výkonný výbor projednal stav příprav blízkých se akcí, jako Ledová Praha, Koncert Děti dětem a Kamínka 2013. Již nyní také probíral a schvaloval návrhy na vyznamenání na rok 2013.

V roce 2013 je také plánováno druhé hodnocení Pionýra metodou CAF, jehož příprava byla již zahájena. Již nyní je pravděpodobné, že při něm bude využit nový hodnotící systém vytvořený Národním institutem dětí a mládeže na základě metody CAF. Další informace o této novince i o samotném hodnocení najdete v některém z následujících čísel Mozaiky.

Bezprostředně po jednání Výkonného výboru ČRP navázala pracovní skupina připravující návrh nového znění Statutu Pionýra dle nového občanského zákoníku.

Jakub

SCHŮZKA K NEMOVITOSTEM

Na jednání ČRP dne 17.–18. listopadu 2012 byl vznesen požadavek na uskutečnění schůzky uživatelů nemovitostí Pionýra, která byla následně naplánována na 10. prosince 2012 od 16.30 v prostorách Ústředí Pionýra v Praze. Účelem schůzky měla být definice konkrétních problémů se správou nemovitostí jak ze strany uživatelů, tak ze strany Pionýra, jejich rozbor a náměty na řešení. Samotné schůzky se zúčastnili tři zástupci uživatelů nemovitostí Pionýra (Martin Veselý, Rudolf Zeus a Petra Zavadilová), dále správce agendy nemovitostí Pionýra, pověřený člen ČRP, předseda Pionýra a ekonom Pionýra. Probírány byly konkrétní problémy přítomných uživatelů a možnosti řešení a případné pomoci.

Jakub Štáštka

správce agendy nemovitostí Pionýra

Zapoj se do projektu Kecejme do toho i TY!

Česká rada dětí a mládeže v rámci projektu Kecejme do toho otevírá možnost mladým lidem ve věku 15–30 let zapojit se do skupin, které se budou věnovat tématům dnešní společnosti.

Členové Kecejme skupin se mohou účastnit jednání aktuálních pracovních skupin MŠMT k tvorbě nové koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže na léta 2014–2020. Mimo tuto příležitost je ještě mnoho dalších možností, jak být aktivní v tematické oblasti

pracovní skupiny.

Díky projektu Kecejme do toho budou členové skupiny zpracovávat názory mladých lidí na danou společenskou problematiku, mohou sami pořádat diskuze s mládeží, odborníky a politiky, pořádat ankety k jednotlivým problémům, spolupracovat s Českou radou dětí a mládeže a samozřejmě mnohé další činnosti spojené s tématem skupiny a mládeží.

Práce ve skupinách je dobrovolná a bude vyžadovat účast přibližně jedenkrát měsíčně na půldenním jednání v Praze. ČRD M bude všem účastníkům proplácet v plné výši cestovné veřejnými

hromadnými prostředky a zajistí stravování po dobu jednání (1× večeře, oběd apod). V následujícím roce se Kecejme skupiny budou věnovat tématům: lidská a dětská práva; dobrovolnictví, neformální vzdělávání a vzdělávání; veřejný prostor a ekologie; diskriminace a sociální vyloučení; zaměstnanost, bydlení a sociální záležitosti mladých; mladí, svět a Evropská unie. V případě, že byste se do skupiny chtěli zapojit, navštivte www.kecejmedotoho.cz a kontaktujte koordinátory projektu.

Jiří Let

ZORGANIZUJTE VLASTNÍ DISKUSI

Chtěli byste uspořádat diskusi s politiky a mladými lidmi ve vašem městě či obci? Projekt Kecejme do toho nabízí pomoc při organizaci takové diskuse a poskytne vám na ni finance. Více informací o možnostech spolupráce naleznete na www.kecejmedotoho.cz.

Pionýrský Sedmikvítek Folklorní tance 2012

Republikové finále se konalo od 16. do 18. 11. 2012 ve dvou městech na Vysočině. Celkem se Sedmikvítku zúčastnilo 345 účastníků. Soutěžní klání se konalo v Chotěboři. Další doprovodné kulturně-historické aktivity probíhaly v Jihlavě a na Doubravce. V rámci soutěží proběhla dílna s porotou a vedoucími souborů. V porotě zasedali tři odborníci na folklorní tanec. Předsedou poroty byl Josef Dospěl, dalšími členy Sylvie Tonarová a Iva Jaklová.

Na soutěži se setkaly děti z různých zemí, různých kultur, i různého věku. Děti měly možnost se naučit některé odlišné taneční prvky, které náš nebo maďarský folklor nepoužívá.

Maďarští hosté na společném jednání vedoucích delegací a organizátorů uzavřeli další dohodu o spolupráci a výměnách souborů v roce 2013. Přínosem byla i výměna zkušeností mezi českými vedoucími souborů. Bylo zde mimo jiné konstatováno, že Pionýr je jediné sdružení v republice, které v oblasti folkloru pořádá otevřenou soutěžní akci. FOS a NIPOS pořádají pouze přehlídky.

Soutěže a slavnostního vyhodnocení se zúčastnila starostka města Chotěboř paní Eliška Pavlíková. Ceny souborům spolu s předsedou Krajské organizace Pionýra

Mgr. Jiřím Němcem předala ředitelka DDM Chotěboř Jaroslava Čermáková a vedoucí PS Mláďata Bc. Lucie Pešková. Zásadně novým prvkem bylo zprostředkování přímého přenosu soutěže na Internetu, který podle našich zjištění sledovaly stovky rodin nejen v České republice, ale zejména v Maďarsku. Významným zkvalitněním soutěže bylo zavedení nové kategorie, která nám umožnila zásadně obohatit program soutěže nejen pro folklorní soubory, ale také přivést na soutěžní pódium místní romský taneční soubor Khale Chave. Dále se programu zúčastnily další dvě taneční skupiny z Chotěboře.

Sedmikvítek posloužil i propagaci Pionýra nejen přímo na akci, ale i díky plakátům a letákům v Chotěboři.

Akci podpořili: Pionýr, Kraj Vysočina, město Chotěboř, Všeobecná zdravotní pojišťovna a společnost ZOOM.

Jiří Němec

VÝSLEDKY SOUTĚŽE:

I. kategorie

- 1. místo Dřeváček Jihlava
- 2. místo Vysočánek Hlinsko
- 3. místo Okřešánek Třebíč

II. kategorie

- 1. místo Kamýček Kamýk nad Vltavou
- 2. místo Kalamajka Havlíčkův Brod

III. kategorie

- 1. místo Okřešánek Třebíč
- 2. místo Dřeváček Jihlava
- 3. místo Kamýčan Kamýk nad Vltavou

IV. kategorie

- 1. místo Bystrouška Bílovice nad Svitavou
- 2. místo Okřešánek Třebíč
- 3. místo If ju Sziv Seksárd

ProRock potřinácté

V neděli 9. 12. 2012 proběhlo v pražském klubu Exit-Uš Chmelnice finále v pořadí již 13. ročníku ProRocku (soutěžní přehlídka autorské a interpretační tvorby mladých hudebních skupin, orientovaných na rock a příbuzné žánry v rámci Pionýrského Sedmikvítku).

Letos se přihlásilo pouze 13 kapel, na konec z nich bylo vybráno 5 finalistů:

- Czech it! (Benešov)
- Druhá identita (Hradec Králové)
- On The Way (Bruntál)
- The Osels (Plzeň)
- Werner von Braun (Tábor)

Protože finalistů bylo méně než obvykle, měly všechny kapely celou hodinu na to, aby předvedly, co umí.

Porota zasedla ve složení:

- **Tomáš Dvořák** – moderátor, spoluorganizátor festivalu Majáles, Dj karaoke
- **Kečup** – frontman kapely The Fialky, redaktor portálu Kids and Heroes
- **Radek** – frontman kapely Nežfaleš, redaktor portálu Kids and Heroes

Neměli to vůbec jednoduché, ale nakonec se vzácně shodli.

A jak to celé dopadlo?

1. místo – The Osels
2. místo – Druhá identita
3. místo – On The Way

Autorská píseň – Werner von Braun (The day & night)

Osobnost letošního ročníku –

Růt Škvorová – Czech it!
(baskytara, housle, zpěv)

Protože letos bylo finále v neděli, nekonala se žádná afterpárty, a tak kolem devatenácté hodiny večerní bylo v klubu již jen pár rockerů, kteří ovšem zřejmě nevstávali ráno do školy či do práce. Závěrem bych ještě rád poděkoval všem organizátorům. I když letos nebylo tolik práce jako obvykle, přesto by se to bez vás neobešlo.

Michal Krtek Rejzek

IFM-SEI vydala dokumentární film

IFM-SEI

Dokumentární film o chudobě dětí ve světě byl představen na slavnostní premiéře v pátek 30. listopadu 2012 v Bruselu. Jedná se o výstup z celoročního projektu Volunteering Against Poverty, během něž strávilo celkem více než 20 dobrovolníků z 18 organizací IFM-SEI rok v rámci programu Evropská dobrovolná služba v zahraničí.

že žijí ve společnostech, které jsou založeny na tržní ekonomice. Jejich vrstevníci tak povětšinou žijí velmi odlišný život, který si děti žijící na hranici chudoby nemohou dovolit. Jen v České republice podle údajů UNICEF žije pod hranicí chudoby více než 120 tisíc dětí. Přitom Česká republika je na tom v porovnání s mnoha zeměmi Evropské unie velmi dobře. Dokumentární film je historicky prvním plnohodnotným filmem, který IFM-SEI vydala. Tento téměř hodinový snímek byl zpracován ve spolupráci s profesionálním filmovým studiem. I přes to, že některé záběry vzhledem k technickému vybavení dobrovolníků mohou působit obyčejně, jedná se o dokument, který je svým konceptem i způsobem zpracování velmi ojedinělý.

Dokument bude v budoucnu veřejně k dispozici a IFM-SEI ho bude používat jako ukázkou své činnosti a při zpracování zpráv pro OSN o situaci dětí ve světě. Zveřejněn by měl být začátkem roku 2013.

Jiří Let

foto: www.ifm-sei.org

Do projektu bylo zapojeno devět organizací z Evropy a devět mimoevropských (např. Kolumbie, Indonésie či Senegal). Dobrovolníci měli za úkol zapojit se do projektů na podporu dětí a mladých lidí, které provozují jednotlivé organizace. Zároveň během pobytu v cizí zemi měli za úkol zmapovat situaci v oblasti chudoby dětí (osob mladších 18 let) v dané zemi, tu zdokumentovat a připravit podklady pro film.

Na první pohled se jedná o problém, který se týká především tzv. rozvojových zemí. Projekt se však věnoval chudobě jak v mimoevropských zemích, tak i na „starém kontinentu“. I zde se totiž chudoba přímo dotýká dětí, a to v mnohých případech velmi vážným způsobem. V každém evropském státě lze nalézt děti či rodiny s dětmi, které žijí na hranici chudoby či dokonce pod ní. Mnohdy opomíjená situace je pro ně o to těžší, vzhledem k faktu,

Dobrodružství na vodě

Štěpánka Hilgertová je nejen skvělá sportovkyně, ale určitě nepřeháníme, když ji nazveme sportovní celebritou – představování je proto asi zbytečné. Proč o ní ale píšeme? Prvotní inspirací byl rozhovor na jednom internetovém deníku, kde vzpomínala na své členství v pionýrském oddíle – a byly to zjevně vzpomínky milé. Řekli jsme si proto, že ji zkusíme oslovit a vyptat se ještě trochu víc – a držitelka nepřeberné sbírky medailí z evropských i světových závodů kajaků souhlasila.

Pojďme rovnou k vašemu bývalému pionýrskému oddílu. Můžete nám ho trochu přiblížit?

Oddíl se tuším jmenoval „Mladý průzkumník“, byl to turistický oddíl. Jednou týdně jsme měli schůzky v klubovně s tradiční náplní – učení různých dovedností jako např. vázání uzlů, morseovka a podobně, různé hry. O víkendech se jezdilo na výlety na různá zajímavá místa. Měli jsme „Vandrovni knížku“, do které jsme sbírali razítka z navštívených míst, nalepovali vstupenky a při získání určitého počtu jsme se mohli stát tovaryši nebo mistry cechu vandrovního. V létě jsme jezdili na tábory s převážně sportovní náplní různého druhu.

Vybavíte si nějakou výraznou vzpomínku, zážitek, dobrodružství z té doby?

Nenapadá mne nic úplně konkrétního, spíš si při zpětném pohledu uvědomuji, že většina činností, které jsme provozovali, byla „jedno velké dobrodružství“. A to díky organizačním schopnostem, ale i odvaze našeho vedoucího. Slaňovali jsme ze skal, jezdili na kladce po laně přes vodu a dělali spoustu dalších, z dnešního pohledu poněkud „adrenalinových“ aktivit, které by si zdaleka ne každý troufl se skupinou dětí podnikat.

Dalo vám členství v oddíle něco, z čeho čerpáte do dneška?

Naprostá většina členů oddílu byli spolužáci ze třídy na ZŠ, a tak jsme spolu trávili nejen čas školní, ale i značnou část času volného.

Společně prožitých 8 let nás opravdu hodně stmelilo, dodnes se rádi scházíme a přes velmi rozdílné osudy a zaměření vždy panuje uvolněná atmosféra a skvěle si rozumíme.

Štěpánka Hilgertová / Narodena v roce 1968 v Praze.

Od roku 1980 trénovala v kolektivu mladých kajakářek v TSM Tesla Žižkov.

První medaili získala na přeborech žáků v hlídkách již v roce 1981.

V zimě roku 1986 se Štěpánce a Lubošovi Hilgertovým narodil syn Luboš, který je také úspěšný kajakář.

Na OH v Atlantě v roce 1996 si dojela pro zlato a po dlouhých 28 letech od Mexika 1968 se tak stala první ženou, na jejíž počest se hrála na OH česká státní hymna...

Do své sbírky přidala ještě jednu zlatou olympijskou medaili z OH v Sydney 2000.

Navíc jsem díky oddílu (přestože jsem byla městské dítě) značnou část dětství strávila v přírodě – na výlety se chodilo celoročně, bez ohledu na počasí, nachodili jsme spoustu kilometrů a i v zimě třeba udělali ohýnek na zahřátí a uvařili v kotlíku čaj.

Jezdíte na vodu i když máte volno?

Bohužel nemívám volno v době, kdy se jezdí na vodu, tou dobou je obvykle závodní sezóna v plném proudu. Udělat si pár dní čas a sjet Vltavu se nám podařilo jen jednou, bylo nás několik rodin s dětmi. Dojmy byly ovšem poněkud rozporuplné – nasbírat dříví na oheň v okruhu několika kilometrů jakéhokoli tábořiště bylo zhora nemožné, to už spíš člověk nasbíral košík hub. Prostě poněkud přelidněno na to, aby to byla pohoda, ale i tak jsme si to užili.

Nezasvěcenému člověku se musí zdát, že váš život je dost dobrodružný – divoká voda, adrenalin při závodech, radost z vítězství. Je to tak? Jste dobrodruh?

To nevím, záleží na úhlu pohledu. Já sebe sama za dobrodruha nepovažuji, pro mne je to slovo spojeno s nebezpečím, a to rozhodně nevyhledávám. Náš sport je poměrně bezpečný, závodník se své dovednosti učí postupně při zvyšující se náročnosti vodního terénu, na břehu bývají trenéři, okolo další kolegové. Nosíme plovací vesty a helmy, při těžších soutěžích asistuje i vodní záchranná služba. Dobrodruh je pro mne ten, kdo vyrazí na prvosjezd obtížné řeky někde daleko od civilizace, bez šance na záchranu v případě problémů.

Ptal se jakub.

Slovo dobrodružství padlo už několikrát a není to náhoda – celý Pionýr je totiž „dobrodružství na míru“. Co tato slova znamenají pro vás?

„Dobrodružství na míru“ je pro mne nějaká zajímavá, aktivní činnost, která do určité míry vyžaduje i překonání sebe sama, přinášející spoustu emocí, prožitků, ale bez extrémního rizika. Tohle slovní spojení se mi líbí, řekla bych, že můj sport je pro mne přesně takovým „dobrodružstvím“.

Tajemství hradu Rýzmberk

... už jsme psali, kam na výlety v okolí, kam na výlety cestou zpět, a nyní začneme psát o tom, co nás čeká na místě samotném ...

Kdyně – autokemp Hájovna

V areálu autokempu se nachází 30 ubytovacích chatiček, zbytek účastníků bude spát ve stanech, je zde hřiště, restaurace, stánek a blízké koupaliště. Chatky a ostatní prostory kempu můžete prozkoumat na www.camphajovna.cz. Společný program pro všechny připravujeme a stále zdokonalujeme od pátečního večera až do nedělního dopoledního nástupu.

OCHUTNÁVKA PROGRAMU:

Aquazorbing – tento velmi netradiční sport proběhne na vodní ploše místního koupaliště pod profesionálním vedením týmu ze společnosti Aquazorbing.cz, s.r.o., která je největším prodejcem aquazorbů v celé Evropě. A právě tito chlapíci Korčákoví přijedou mezi nás.

Nechte se zavířit do obří nafukovací koule, rozběhněte se po hladině a plácejte sebou jako kapr na suchu – přesně tyto adrenalinové zážitky, nesrovnatelné s ničím jiným, lze prožít na našem koupališti.

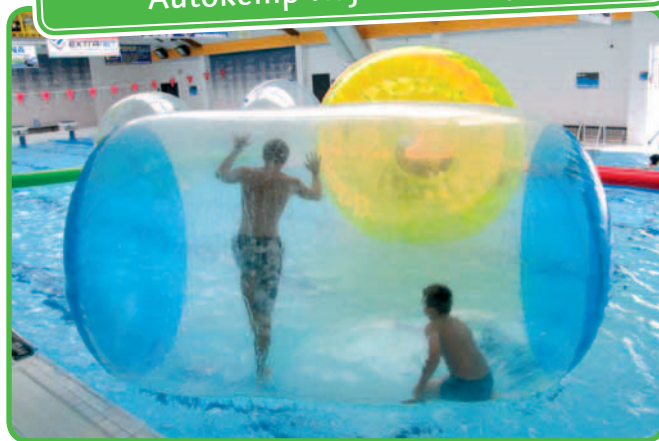
Trochu z historie...

V roce 2006 se zrodila v Asii zvláštní zábava – tzv. chůze po vodní hladině. Tato výstřední adrenalinová záležitost se začala oficiálně provozovat jako první v České republice v letním areálu koupaliště Příbor! Dali jsme zábavě jméno! Vyzkoušeli a uvedli do praxe. Stalo se tak 28. června 2008 v 10.00 hod. Atrakce se natolik líbila, že prakticky do několika málo hodin se o ni začala zajímat všechna média.

Jak to funguje?

Velká nafukovací koule je z průhledného speciálního PVC/TPU. Dovnitř vlezete otvorem a následně je plastová koule nafouknutá vzduchem. Koule má průměr dva metry. Pak jste vrženi na vodu. Kutálíte se tak, jak sami potřebujete, a děláte pouze ty pohyby, které sami zamýšlíte. S doposud nepoznaným pocitem přitom pozorujete rotující okolí. Koule se zastaví, až ji k tomu sami přivedete.
Rotovat

Republikové setkání pionýrských oddílů
Plzeňský kraj 7.–9. června 2013
Autokemp Hájovna u Kdyně

můžete na vodě oblečení bez ohledu na počasí. Pokud máte strach být v kouli sami, můžete si do koule pozvat druhou osobu.

Chcete v létě zažít něco mimořádného? Chcete poškádlit svoje nervy a ještě si užít spousta zábavy? Přijďte na Republikové setkání pionýrů do Plzeňského kraje do Kdyně.

A již nyní se můžete těšit na další ukázkou z připravovaného programu, která bude v příštím čísle Mozaiky.

Na setkání s vámi se těší
Ivana Mochurová, Plzeňský kraj
foto: www.aquazorbing.cz

Pionýrský úsměv 2013

Vnáší mezi děti i vedoucí dobrou náladu a pohodu, která je jedním ze základních předpokladů úspěšné práce. Ochotně a rád kdykoli a komukoli pomůže. Je i jeho zásluhou, že se na schůzky, výlety a tábory těšíte i v situacích, kdy vám není zrovna do smíchu – potýkáte se s vážnými rodinnými či pracovními problémy, nedaří se vám a máte chuť všeho nechat. Ale díky němu máte (a nejen vy) vždycky hned o něco lepší náladu.

Připadá vám popis povědomý? Sedí na někoho vám známého? Víte o takovém pionýrovi či pionýrce z vašeho okolí? A je mu více než osmnáct let? Pak by právě jeho úsměv neměl chybět v naší nové soutěži Pionýrský úsměv 2013. Na rovinu se sluší říct, že je trochu scestné říkat soutěž, protože naším úkolem není vyhlásit nejširší, nejbělostnější, nebo dokonce nejdokonalejší úsměv. Chceme zkrátka vytvořit jakousi přehlídku pionýrských úsměvů – lidí, kteří jsou těmi vašimi sluníčky, těmi lidmi, kteří projasní místnost, jen když vejdou. A pozor, horní věková hranice neexistuje, vždyť úsměv sluší v každém věku. Víte-li o někom takovém, pošlete jeho nenaaranžovanou fotografii na e-mailovou adresu usmev@pionyr.cz spolu s údaji o něm – jméno, příjmení, případně přezdívka, věk, pionýrská skupina. K tomu připojte i jeho krátkou charakteristiku (stačí i jedna dvě věty) a kontaktní údaje na váš (jméno, příjmení, pionýrská skupina, telefon nebo e-mail). To vše zasílejte do 24. března 2013.

A co se s fotkami bude dít dál? Na Kamínkách 2013, která se konají 12.–14. dubna 2013 v Pelhřimově, vytvoříme ze všech došlých úsměvů velkou koláž a každá fotografie dostane

pořadové číslo. Během celého víkendu bude možné hlasovat pro ten NEJ úsměv. Podobné hlasování proběhne také na internetu. Nejúspěšnější fotografie zveřejníme v Mozaice a připraveny jsou pro ně i ceny, ale to není všechno! Vítězný Pionýrský úsměv 2013

Tak šup, honem vybírejte fotografii a posílejte! Fotografie zasílejte v co nejvyšší kvalitě. A pokud se mezi vámi najdou tací, kteří si příliš nerozumí s technikou, je možné poslat příspěvek i klasickou poštou. V tom případě je ale nutné, aby fotografie měla rozměry minimálně 13x18 cm s tím, že dotyčný nominovaný nebude jen jedna bleška mezi dalšími patnácti!

vyšleme jako svého zástupce do celorepublikové soutěže Czech TOP Smile 2013 (z pravidel této soutěže pramení ona věková hranice 18 let).

Chápejte, ten jeho úsměv musí být přece pořádně vidět. Obálku řádně označte nápisem Pionýrský úsměv a posílejte na adresu: **Anna Nováková, Ústředí Pionýra, Senovážné nám. 977/24, 110 00, Praha 1.**

Oblastní kolo Dětské Porty

Holešov

Pionýrská skupina Mirko Očadlíka ve spolupráci s SVČ – TYMY uspořádala 10. 11. 2012 již počtvrté oblastní kolo Dětské Porty – Všetulské dostavník. Letos se oblastního kola zúčastnilo 27 soutěžících, z toho dvě dua, jedno trio a pionýrský oddíl Kamarádi.

Všechny výkony hodnotila odborná porota – Zuzana Kantorová, Anna Stavělová, Anna Pitrová a Milan Bárta. Přítomné pozdravila předsedkyně Krajské

organizace Pionýra Darina Zdráhalová, která společně s ředitelkou SVČ a vedoucí PS Jarmilou Vaclachovou předala ocenění a věcné ceny. Po celou dobu soutěže všem zpěvákům držel palce maskot – pes, který se také se všemi soutěžícími vyfotografoval.

Oblastní kolo Dětské Porty se i v letošním roce velmi vydařilo. Děkujeme všem soutěžícím, porotě, organizátorům i sponzorům. Všem postupujícím

do republikového finále Dětské Porty a Melodie přejeme hodně úspěchů a držíme palce.

Vyhlašovatelem soutěže je Česká rada Pionýra – letos probíhá již 22. ročník této soutěže. Soutěžní přehlídka interpretační a autorské tvorby jednotlivců i skupin, orientovaných na folk, country a jiné příbuzné žánry ve věkových kategoriích do 26 let probíhá na celém území České republiky. Soutěž je postupová a účastníci oblastních kol mohou postoupit do republikového finále v období pololetních prázdnin v Praze.

Jarmila Vaclachová,
vedoucí PS M. Očadlíka Holešov

Úspěšných 20 let

Hradec u Stoda

I tak by se dala nazvat podzimní oslava dvaceti let života PS Hradec. A rekapitulace si žádá rozsáhlé ohlédnutí zpět. V naší skupině se za ta léta vystřídal nemálo instruktorů, vedoucích i mnoho lidí, kteří s námi jakýmkoliv způsobem spolupracovali nebo se podíleli na fungování celého kolektivu. Právě jim patřil sobotní večer 24. 11. v KD v Hradci u Stoda. Jsme rádi, že slavit s námi přišli téměř všichni pozvaní. Potěšilo, že pozvání přijal Jan Pangrác, předseda Plzeňské krajské organizace Pionýra, který naší PS Hradec předal zvláštní ocenění u příležitosti výročí vzniku, udělené Českou radou Pionýra. Uplynulé roky jsme si připomněli prezentací fotografií z předchozích let. Proměnu základny v Lomíčku, která byla na fotkách nepřehlédnutelná, by zaznamenal

každý. Podoba předtím a teď je opravdu pozoruhodná. Ze stanů rozmístěných kolem areálu jsou dnes dřevěné chaty. Koryta na mytí nahradily plně vybavené umývárny a jmenovat by se dalo mnoho dalších příkladů.

Oficiální část večera zakončila diskuse. Možnost vyjádřit své názory dostali i hosté. Společný přípitek odstartoval druhou část večera. Vystoupení skupiny Contrast opravdu stálo za to. Tančilo se a zpívalo až do rána. Přesně tak, jak si naše významné jubileum zaslouhuje. Uplynulých 20 let bylo pro naši skupinu úspěšných, někdy méně příznivých a někdy jsme prožívali opravdové

životní zkoušky. Stejně tak, jako to bývá ve velkých rodinách. Naším velkým přáním a cílem do budoucna je udržet postavení, které skupina v očích veřejnosti získala. A až se ohlédneme za dalších 20 let, doufáme, že budeme stejně tak hrdí, jako dnes.

Lucie Rašková, PS Hradec

Kam čert nemůže, nastrčí Mikuláše

Kladno

Tradiční Mikulášská nadílka v tělocvičně kladenské ZŠ a MŠ Velvarská proběhla v pátek 7. 12. 2012. Sešlo se kolem 30 dětí a rodičů. Hrály se hry, říkaly se básničky a zpívaly se písničky. Děti si zpočátku chodily pro bonbónky k namalovanému čertovi, Mikulášovi a k andělovi. Všichni se ale už těšili na příchod pravého

Mikuláše. Najednou se setmělo, rozsvítily se svíčky, děti zazpívaly písničku a zarecitovaly básničku a konečně přiběhli čerti. To byl poprask. Děti ale vyhlížely Mikuláše a i ten se nakonec objevil i s krásnými anděly. Všichni dostali laskominy, rozloučili se s Mikulášem, anděly i s čerty a pomalu se odebrali k domovu.

Švermováček, Kladno

Jak se modlí pionýři, aneb: Jak jsme vydělali na kozu

Klatovy

V pátek se Aviča modlila: „Panebože, ať to všechno dobře dopadne.“

Měsíc předem se v naší klubovně (ale i v příbytcích vedoucích) povalovaly drátky, korálky, kleštičky, krabičky a všechny nezbytné nástroje k výrobě dárků do čertovského obchůdku.

Aviču ale popadla panika, že nevyděláme dost na to, abychom mohli zaplatit jídlo na další rok naší adoptované sovce bubuk, koupit další slepice do Afriky, nebo snad i kozu. Tak jí napadl nápad, který jsme zpočátku považovali za dobrý. Rozkaz zněl: „Začněte prodávat andělíčky ihned!“ Káča rozprodala téměř všechny naše pracně umotané andělíčky a nám

jich na sobotní prodej zbylo devět z padesáti! Došli jsme tak k poznání, že nápad nebyl tak dobrý. Teď se musíme podívat pravdě do očí, překonat únavu, požádat o pomoc všechny přátele a místo romantické procházky noční přírodou motáme a motáme andělíčky.

V sobotu v 13.30 po sále běhají čerti, poletují andělé, Mikuláš stále v civilu vyvěšuje informační tabule, čertice v obchodě aranžuje zboží. A přestože se pekelné brány měly otevírat až s úderem druhé hodiny, první nedočkavci už před ní pošlapovali. Nezbyvá než otevřít dřív. Než jsme se stačili dvakrát otočit, bylo prodáno skoro všechno a nám nezbývalo než si oddychnout. A tak končíme modlitbou: „Panebože, nevím, jak vypadáš, kde bydlíš a jestli vůbec jsi, ale i tak ti děkuju za to, že to všechno vyšlo, že přišlo hodně lidí, že si pionýři v Klatovech neudělali ostudu a dali o sobě vědět, že naše děti opět dokázaly, co dovedou a jak najednou umí být zodpovědné, že lidi spokojeně pobyli a spokojení odešli a že máme nejen na sovku bubuk, ale i na kozu, kterou pošleme do Afriky.“

Nebo budeme pomáhat jinde? O tom už rozhodnou děti.

PS: Je 8. 12. 0.56, sedíme na Zelené Lhotě, mladí a neklidní Tuláci už spí a my, staří a nadějní, už sprádáme plány na příští čertovskou školu.

Majda, PS Tuláci, Klatovy

Pionýrský Sedmikvítek

Kopřivnice

Opět po roce mohly děti ukázat svůj talent v soutěži Pionýrský Sedmikvítek. Sešli jsme se v sobotu 17. listopadu 2012 v Závišicích U Kremlů. Počkali, až se všichni usadí na svá místa a mohli začít. Květinka Sedmikvítek nás provázela celou soutěží a postupně volala na pódium odvážlivce z různých kategorií, jako například zpěv, recitace, hudební a pěvecká tělesa a tanec. Po vystoupení všech účinkujících jsme počkali, až se porota poradí o vítězích a postupujících a poté se rozdávaly ceny.

A jak to všechno dopadlo?

První místa (postupující do celostátního kola):

Píšťalky – Kvarteto zobcových fléten
Duo – Jelenová, Šugárková (flétny)
Pěvecký soubor Goudium
Pavel Kohn – kytara

Další účinkující:

Hra na klávesy: Vymětalová Adéla
Zpěv: Štěpánka Foltinová, Míša Bryndová, Adélka Tkáčová
Tanec: Šedé myšky, Nezmaří
Recitace: Adélka Tkáčová, Verča Škývarová

VŠECHNO NEJLEPŠÍ!

- 4. 1. slaví své 50. narozeniny Vladimíra „Aviča“ Brandová z PS Tuláci Klatovy (Plzeňská KOP).
- 5. 1. slaví své 50. narozeniny Jiří Mlaskač z PS Tažní Ptáci a PS Lisice (Jihomoravská KOP).
- 8. 1. slaví své 50. narozeniny Ludmila Kočí – garantka Ústředního pionýrského vzdělávacího centra.
- 22. 1. slaví své 70. narozeniny Věra Babická z PS Chomutov (Ústecká KOP).
- 24. 1. slaví své 70. narozeniny Václav Pavel z 16. PS Praha (Pražská OP).

Oslavencům blahopřejeme k narozeninám a přejeme šťastné vkročení do nového roku!

Geopozvánka: Na Ledovku s GPSkou

Tato geopozvánka je trochu netradiční. Většinou vás zveme na zajímavá místa, která vám představujeme, a zároveň vám předáváme informace, kde se ubytovat, jak se na místo dostat, jaké zajímavé keše v okolí najdete. Tentokrát je to jinak, zveme vás na akci – Ledová Praha. Ta proběhne tradičně o pololetních prázdninách, letos v termínu 1.–3. února 2013.

Ptáte se, co má Ledová Praha společného s Pionýrským geocachingem?

Praha je hlavní a také největší město České republiky. Žije v ní více než

smysku ve tvaru LedovaPraha. Na váš mobil vám budou zaslány souřadnice finální small keše. Ta je zřízena pouze u příležitosti Ledové Prahy a bude na svém místě od pátku 1. února do neděle 3. února.

Pokud už se vypravíte s námi na vycházku, vezměte si s sebou fotoaparát a nezapomeňte fotit. Na www.geo.pionyr.cz můžete potom svoji reportáž spolu s fotografiemi vložit. A pokud si myslíte, že se vám po-

1

2

1,2 milionu obyvatel. Její rozloha je 496 kilometrů čtverečních. Proto v Praze najdete mnoho kešek, které si můžete během návštěvy Prahy odložit. Stačí se jenom přihlásit na geocaching.com a načtou se vám jich tisíce. Ale o těch dnes nebude řeč – to až někdy příště.

Nejen pro všechny Piokačery, ale i pro ty, kteří navštíví v této době Prahu, máme pozvánku. Pojdte se s námi projít po Praze, podívat se na ni očima fotografů i malířů z minulého a předminulého století. Pojdte porovnávat staré fotografie a objevovat změny, které v Praze za tu dobu proběhly. Pokud jste sběratelé CWG (Czech Wood Geocoin, čili česká dřevěná geomince) – budete mít jistě radost z toho, že si rozšíříte svoji sbírku o jeden nový úlovek s pionýrským motivem.

Jak na to?

Máte dvě možnosti. Buď použijete pouze nápovědy z tohoto vydání Mozaiky, nebo si můžete na stránkách www.geo.pionyr.cz v sekci Ke stažení stáhnout doplňující soubor s fotografiemi a zajímavostmi o místech, kde jsou virtuální kešky umístěny. Odlovením devíti virtuálních kešek získáte telefonní číslo, na které je třeba zaslát

Na prvních sto „kačerů“ čeká odměna v podobě příležitostného CWG. Pro lovce kešek ještě jedno upozornění, tyto kešky si nemůžete zaregistrovat do svého listu odlovených kešek. Jsou zřízeny pouze pro hru Pionýrský geocaching na Ledové Praze.

vedlo vytvořit docela dobrou fotoreportáž, pošlete nám ji na mozaika@pionyr.cz. Máte-li zájem o bližší informace, kontaktujte Annu Novákovou na e-mail: anna.novakova@pionyr.cz nebo telefonicky 777 793 702.

Přejeme úspěšný lov.

Bod č. 1 / GPS souřadnice: N 50°04.832' E 14°25.852'

Nápověda: orientační číslo nad vchodem, clo

Bod č. 2 / GPS souřadnice: N 50°05.052' E 14°25.380'

Nápověda: popisné číslo, prostřední číslice, hotel

Bod č. 3 / GPS souřadnice: N 50°05.232' E 14°25.389'

Nápověda: sladký dům, popisné číslo, poslední číslice

Bod č. 4 / GPS souřadnice: N 50°05.300' E 14°25.280'

Nápověda: orientační číslo, dvoje stejná vrata

Bod č. 5 / GPS souřadnice: N 50°05.420' E 14°25.094'

Nápověda: popisné číslo, první číslice, oválné okno

Bod č. 6 / GPS souřadnice: N 50°05.299' E 14°24.283'

Nápověda: popisné číslo, druhá číslice, přátelská diskuse

Bod č. 7 / GPS souřadnice: N 50°05.252' E 14°24.512'

Nápověda: orientační číslo, na stejném domě má shodnou hodnotu s první číslicí čísla popisného

Bod č. 8 / GPS souřadnice: N 50°05.147' E 14°24.505'

Nápověda: popisné číslo, druhá číslice, liška

Bod č. 9 / GPS souřadnice: N 50°04.949' E 14°24.194'

Nápověda: prostřední číslice čísla popisného, sokol

Fotografie jsou převzaty z www.fotohistorie.cz. **1)** Budova Hlavního nádraží v Praze v roce 1900. **2)** Karlovo náměstí v roce 1871. **Foto v záhlaví:** Vyšehrad v roce 1902.

Elixír pro zemi Zlozemi

V představování vydaných celotáborových her pokračujeme tentokrát v duchu fantastického příběhu o zemi Zlozemi, kterou děti musí zachránit. Připomínáme, že všechny hry si můžete stáhnout v Servisu Pionýra (Ke stažení – publikace).

Hráči pomáhají králi Targovi zachránit jeho zemi stíženou tajemným zlem, které okradlo lidi o všechny jejich dobré vlastnosti. Úkolem je najít prameny špatných lidských vlastností a společně nad nimi zvítězit těmi dobrými. V jednotlivých hrách oddíly získávají přísady nabitě dobrými lidskými vlastnostmi, ze kterých nakonec uvaří silný elixír pro záchranu obyvatel Targova království. Zároveň jsou každý večer v táborovém ohni páleny pokořené lidské špatnosti. Hra je tak nejen dobrodružná, ale vede děti i k zamyšlení. Autorem je Jiří Zaplatílek a kolektiv 27. PS Kladno-Švermov.

Petboard

Přesun jednoho člena družstva po určité dráze. Jeden člen stojí na prkně položeném na vodou naplněných PET lahvích, v rukou má pomůcku na odrážení. Nesmí se dotknout země. Ostatní členové mu pomáhají s přesunem. Výsledkem hry je, že se všichni oddíly nominují do expertních skupin a jsou pověřeni dalšími úkoly (viz hra „Konstruktéři“).

pro stavbu: př. izolepu, kelímek, nůžky... Konstruktéři musí využít všechna brčka. Po dostavění je čeká úkol přepravit akvaduktem co nejvíce vody.

Pomůcky: Dlouhá brčka, korálky, lepenka, nůžky, PE-kelímek.

Výsledky konstruktérského snažení jsou prezentovány večer u táborového ohně.

Z každého oddílu je vybrán jeden reportér, který celou prezentaci komentuje.

Unesený kamarád

Cíl: Lépe poznat kamaráda z družstva, použít, co o něm vím.

Pravidla hry: Nenápadně každému družstvu odvedeme nejmladšího člena a ty následně zavedeme na konec trasy. Pak se svolá nástup a budiž všem řečeno, že jim byli nejmladší kamarádi uneseni. Družstvo se pak

vydá na záchranou akci, kde plní úkoly.

- nauč se nazpaměť dvojverší: Zavolej příteli, ozvi se nám, neboj se, nejsi tu úplně sám;
- musí o něm zazpívat píseň, která ho nejlépe vystihuje;
- obětují za něj nějaký šperk, ozdobu;
- popíšu, co má rád a co ne, jaký je atd.;
- složí o něm krátkou báseň;
- obětují za něj kus oblečení;

- nakreslí ho v životní velikosti (balicí papír, fixy);
- z pěti věcí vyberou tu jeho.

Na konci uneseného kamaráda musí poznat. Na místě jsou všichni unesení, tj. z každého týmu jeden a je přes ně přehozena deka. Hledači nejdříve odrecitují verše, které se naučili na začátku trasy a poté se jim každý unesený po-

stupně ozve větou „Jsem to já.“ Hledači hádají.

Slož si svého vedoucího

Motto: Pro každý oddíl by měl být jeho vedoucí morální autoritou. Ale nejen to. Také by měl být ochoten si umět ze sebe udělat legraci a na svůj účet pobavit ostatní!

Cíl hry: Složit v co nejrychlejší čas obrázek, který je rozstříhán na pravidelné čtverečky.

Pravidla hry: K této hře je potřeba aktivní účast všech oddílových vedoucích, kteří zapůjčí svoje fotky, kde jsou zachyceni v legrační situaci či s legrační grimasou. Fotky je třeba zvětšit na větší formát (zhruba A3, ale stačí i menší) a nastříhat na stejný počet dílků.

Každý oddíl dostane zalepenou obálku se svým nastříhaným vedoucím. Jejich úkolem je co nejrychleji složit obrázek. Dopředu nemusí vědět, koho skládají, reakce jsou potom o to vtipnější.

Na závěr hry je možno děti vybědnout ke složení ideálního vedoucího. Tedy samy děti si mohou z každého obrázku vzít tu část, která jim připadá nejlepší (nejvtipnější) a takto poskládat zcela nový obrázek, na kterém bude z každého vedoucího něco. *Pomůcky:* Veselé fotografie vedoucích, zvětšené a nastříhané fotografie (na stejný počet dílků), obálka.

Délka trvání: 20–30 minut.

Přihlášky do soutěže etapových her 2012 jsou uzavřeny! Výsledky budou zveřejněny hned po vyhodnocení her Sekcí výchovy a obsahu činnosti ČRP.

Ale nezapomínejte, bude další ročník! Tak už strážejte inspirace a nebojte se, na stránkách Mozaiky vám budeme tuto soutěž dále připomínat, abyste se stihli včas přihlásit.

cetek.pionyr.cz

Konstruktéři

Soutěžící se dostávají nyní do role konstruktérů. Ti tvoří expertní týmy, které mají následující úkoly:

- vytvořit umělý mozek;
- vytvořit funkční akvadukt (kvůli nedostatku pitné vody);
- vytvořit diapozitivy (živé obrazy) z výzkumu.

Za splnění jednoduchých logických úloh mohou konstruktéři získat další materiál

Po stopách Yettiho

Zima je v plném proudu a tak se jistě budou hodit i náměty na hry na sněhu a se sněhem. Nechte se inspirovat zkušenostmi vedoucích a dětí z PS Tuláci Klatovy.

Na naší zimní víkendové akci jsme využili námět nazvaný „Vycházka – zimní radovánky na sněhu“ z programu Tajemství staré truhly. Kromě toho jsme děti z oddílu již dopředu seznámili s jednoduchými šiframi, které při samotné víkendové hře využily.

Páteční večer po příjezdu a ubytování byl věnován tématu vhodného způsobu oblékání na sportovní aktivity v zimním období. Děti jsme rozdělili do družstev a zahráli si hry, které jsme si trochu přizpůsobili.

- Ve družstvech oblečte jednoho člověka dle vás dobře a jednoho chybně s tím, že se v oblečení bude pohybovat celý den v zimě venku. Potom jsme společně diskutovali o oblékání principem „cibule“ – vícevrstevné oblékání – a využití funkčního prádla tak, aby bylo skutečně funkční.
- Při hře „Oblékní se a jez, dokud můžeš“ se jeden vybraný hráč snaží co nejrychleji obléknout dané oblečení ve správném pořadí, a až když má všechno na sobě, snaží se sníst co nejvíce sušenek. Ostatní sedí okolo stolu a hází postupně kostkou. Komu padne šestka, vystřídá oblékajícího se hráče.

Pak už následovala jenom příprava na sobotní hru „Po stopách Yettiho“, kdy podle daných indicií, měly děti na mapě hledat oblast, kde se budeme pohybovat.

V sobotu dopoledne jsme museli popojet vlakem za sněhem, abychom mohli

- Na první zastávce vyluštily dopis badatelů, kteří objevili stopy a pozůstatky Yettiho.
- Na druhé zastávce si vylosovaly handicap – sněžná slepota, omrzlá ruka, zlomená noha – a s těmito potížemi musely co nejrychleji přejít území lavinového nebezpečí – úsek s překážkami, které musely překonat.
- Po překonání lavinového území bylo zapotřebí se posilnit a ohřát před další cestou, a tak společným úkolem všech bylo rozdělání ohně na sněhu. Naším cílem bylo vyzkoušet si, jak velký je rozdíl mezi rozděláním ohně v létě na táboře a v zimě s mokřým dřevem.
- Další zastávkou byla honba na Yettiho. Byla to hra známá pod názvem Eskymácká honička. Na zasněženém území se vyšlape bludiště, kdy některé cesty jsou slepé a nikam nevedou. Hráči se rozmístí v bludišti a jeden, případně více hráčů mají babu a honí ostatní. Všichni se mohou pohybovat pouze ve vyšlapaných cestách, nesmí přeskakovat z jedné cesty na druhou.
- Na další zastávce jsme objevili pozůstatky Yettiho. Využili jsme další hru z metodického listu – Meteor. Cestou jsme nasbírali šišky, které jsme rozházeli na zasněžené louce do neporušené sněhové pokrývky. Úkolem dětí bylo jich najít co nejvíce.
- Následovala hra ešusový curling, kterou členové expedice využili jako vhodnou formu prevence proti ponorkové nemoci. Na zamrzlém rybníku, nebo uklouzané shrnuté cestě jsou v prostoru vyznačeny 3 soustředné kruhy s bodovými hodnotami (30, 20, 10 bodů) a startovní čára vzdálená cca 6–8 m. Pro vyznačení je vhodný sprej na trávu. Hraje se s ešusy naplněnými sněhem a označenými znakem pro každé družstvo.

Hráči si připraví košťátka z dostupných přírodnin. Je třeba dbát na citlivé zacházení s přírodou. Samotná hra probíhá tak, že se střídají hráči družstva A a B v jednotlivých hodech, mohou se přitom i navzájem vyrážet. Když se všichni vystřídají, sečtou se dosažené bodové hodnoty ešusů, které jsou umístěné v daných kruzích. Pokud jsou ešusy na rozhraní jednotlivých kruhů, platí ta hodnota, kde je ešus větší částí. V družstvech se hráči střídají, jak při odhodu, tak ve funkci zametače, který zametá cestičku před letícím ešusem. Z vlastní zkušenosti lze konstatovat, že funkce zametače je spíše pro pobavení diváků.

- Blížili jsme se k cíli, sněhu ubývalo a stopy Yettiho byly již téměř neznamatelné. Posledním úkolem, který děti plnily, byla stavba sněhu na výšku s využitím čehokoliv v daném území. K tomuto úkolu měly předem daný časový limit 10 minut. A tak došlo na oplácování stromu zbytky sněhu, který v dané lokalitě byl.

Po splnění tohoto úkolu dostaly děti poslední zprávu od výzkumníků. Po jejím rozluštění se dozvěděly, že Yetti opět vyhrál a zůstal lidským okem nespátný a tak nadále zůstává tajemstvím a legendou.

Sobotní večer jsme věnovali malování na obličej a hraní deskových her. V neděli nás už čekaly jen drobné hry, např. boj o čepice, který je také součástí námětu „Vycházka – zimní radovánky na sněhu“. A pak už jenom zabalit a cesta domů.

Pro realizaci aktivit jsme potřebovali šifry a indicie, zápalky, ešusy, sprej na trávu, barvy na obličej, deskové hry.

Ze zkušeností PS Tuláci Klatovy

ve sněhu nalézt stopy Yettiho. Dále hra pokračovala jako klasická stopovaná s tím, že trasu určovaly stopy Yettiho. Cestou děti na jednotlivých zastávkách plnily zadané úkoly:

klíčení

Náměty navazují na metodické listy S3 – Vycházka – zimní radovánky na sněhu z programu Tajemství staré truhly. Tento metodický list si můžete stáhnout na www.kliceni.cz v sekci aktuality. Přejeme vám i dětem při jeho zkoušení hodně zábavy a málo omrzlých nosů.

Prožijme spolu nezapomenutelné!

Přijmi pozvání a pojed'!

Tož, děcka, pojed'te!

Prožiješ, uvidíš, vyzkoušíš,
naučíš a předáš!

Legrace a úsměv je jedna z disciplín LTŠ.

Do letních prázdnin je ještě hodně daleko, ale čas plyne strašně rychle, a než se nadějeme, budou tu! Chtěla bych tedy využít této příležitosti a se začátkem roku vás seznámit se záměrem Letní táborové školy 2013.

V loňském roce jsme uskutečnili táborovou školu pod názvem PioFazole. A není neskromné říct, že se povedla, o čemž svědčí ohlasy účastníků obou akcí – na Moravě i v Čechách. Když píšu účastníci, myslím tím instruktory, oddílové vedoucí, ale také lektory. Byli jsme zkrátka jedna parta. Neřešili jsme věk, neřešili jsme pozice. Byly to ukázkové čtyři dny – pro lektory hned dvakrát. Ukázkové ve smyslu kamarádství, chápání jeden druhého, výměny názorů a zkušeností.

Nebude to žádné teoretické povídání, ale praktické ukázky, při nichž si zahrajete, zasoutěžíte, leccos vyzkoušíte nebo vyrobíte.

A proč? Protože to, co si vyzkoušíme sami na sobě, na vlastní kůži, jsme schopni předat ostatním daleko lépe. Naučíte se nebo si oprášíte znalosti z práce s oddílem. Začínající instruktoři nebo vedoucí proniknou do tajů příprav a vyhodnocování oddílových schůzek nebo akcí – uvidí pozitiva a nutnost této činnosti. Zkrátka ale nepřijdou ani ti zkušenější pionýři – v tématech jistě najdou něco nového nebo alespoň ubezpečení, že právě tohle dělají správně. A to rozhodně není málo. Určitě bude i dostatek prostoru pro tajemné večerní hry nebo posezení u táboráku s kytarou a písničkami. A budete se moci blýsknout i svým kuchařským uměním!

Nebudou chybět diskuze o Pionýru, filozofii sdružení a jeho další vizi a cílech.

Rozhodně si budeme mít co říci a pojmenujeme řadu věcí, které vnímáme intuitivně nebo které

s lektory budeme hledat východiska z problémů a možnosti trable řešit. Jsem přesvědčena, že si tu každý přijde na své. Sledujte Mozaiku, budete v ní nacházet další aktuální informace k připravované táborové škole.

Dnes vám už prozradím jen tolik, že skvělí lektoři jsou již osloveni a termín 17.–20. srpen 2013 blokován. Místo konání táborové školy a cenu pobytu se brzy dozvíte, stejně tak i konkrétní program akce. Táborová škola je plánována pro 30 účastníků, takže nerozmýšlejte dlouho. A pokud ještě stále váháte, nalistujte zářijovou Mozaiku, v níž najdete ohlasy účastníků loňské PioFazole. Třeba vám pomůžou se rozhodnout.

Byla bych moc ráda, kdybyste si ve svých diářích zaškrtnuli termín a se zveřejněním této akce na webu Pionýra a na Přihlašovně se přihlásili.

Těším se na vás nejen já, ale celá řada zkušených lektorů, dobrovolníků.

Lída Kočí

garantka Ústředního pionýrského
vzdělávacího centra

A podobnou představu máme i pro rok 2013.

Určitě nahlédneme do nabídkových programů – Mládátka, Putování se psem, Tajemství staré truhly, či Osmá planeta.

bereme jako samozřejmost. Víc hlav, víc ví, to je odvěká pravda. Velmi pečlivě vybereme témata, která nás při práci s dětmi pálí, štve a někdy i bolí. Společně

Ilustrační foto: Piofazole

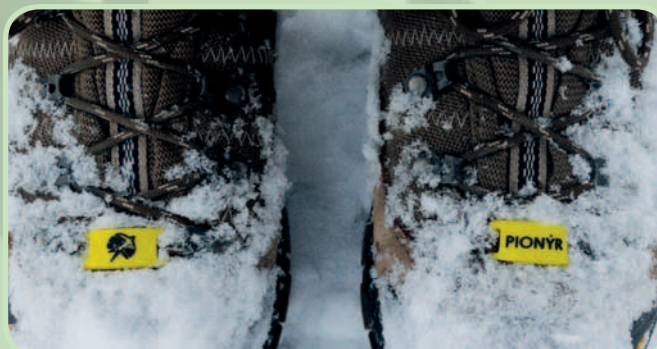

K čemu to je?

Možná se mezi vámi našli tací, kteří si při pohledu na nabídku E-mošky v minulé Mozaice nebyli úplně jistí, k čemu by ty návleky na tkaničky měly sloužit.

Na druhou stranu se ale našlo i pár pionýrů, kteří si s nimi začali hrát a poslali nám fotky. A protože Jarmark má přinášet hlavně náměty a inspiraci, nebudeme se tentokrát o ničem rozepisovat a ukážeme vám, jak se jim s „návleky“ dařilo. Určitě vás také něco napadne, tak klidně pošlete vlastní fotky. **Adresu jistě znáte, ale pro jistotu: mozaika@pionyr.cz.**

Novinky v E-mošce

Máme pro vás další novoty v nabídce pionýrského jarmarku E-moška. Tentokrát představujeme dva přívěšky na klíče.

Jeden ve tvaru našeho maskota a druhý ve tvaru znaku Pionýra. Oba přívěšky jsou gumové s kovovým kroužkem.

Tak co říkáte? My myslíme, že jako drobný dárek nebo odměna jistě potěší.

Další podrobnosti a možnost objednávek na e-moska.pionyr.cz.

Více se dozvíte na oblastních poradách, které budou probíhat od února do května 2013, tak si je nenechte ujít!

Máte to v rukách!

Jak jsme slíbili už v listopadu, s tématem probíhající přípravy VIII. výročního zasedání Pionýra se budete na stránkách Mozaiky setkávat pravidelně. Tentokrát to vezmeme z praktické stránky a ukážeme vám, jak můžete do přípravy a jednání tohoto nejvyššího orgánu Pionýra sami zasáhnout. Pro přehlednost volíme osvědčenou formu otázek a odpovědí.

Statut a Program Pionýra
Chci navrhnout změny, jak na to?
 Změny ve Statutu Pionýra, Programu Pionýra a také v Řádu pro přípravu

nejpozději 4 týdny před výročním zasedáním (do 25. 10. 2013) na uvedenou adresu. Tyto materiály budou projednávány přímo na zasedání.

místopředsedy Pionýra (v pořadí), předsedu a členy Revizní komise Pionýra a členy a náhradníky Nejvyšší rozhodčí komise Pionýra.

KDY TO VYPUKNE?

Česká rada Pionýra na svém listopadovém jednání schválila posun termínu VIII. VZP o týden – na 23. listopadu 2013.

a jednání Výročního zasedání Pionýra mohou předkládat pionýrské skupiny a krajské organizace Pionýra přímo Obsahové komisi pro přípravu VIII. VZP (dále Obsahová komise). Pokud máte nápad, který by se podle vás měl v těchto dokumentech objevit, nebo chcete navrhnout úpravu jejich současného znění, stačí návrh sepsat a prostřednictvím PS nebo KOP předložit. Musíte to ale stihnout nejpozději 4 měsíce před výročním zasedáním (do 22. 7. 2013).

Jak se o mých návrzích dovědí ostatní?
 Součástí práce Obsahové komise je vaše návrhy sbírat a uvádět ve známost buď prostřednictvím České rady Pionýra, nebo s využitím pionýrských médií, jako je třeba právě Mozaika, ale také vnitřní internetové stránky či Horké novinky, aby o nich ve sdružení mohla proběhnout diskuze.

Co když se mi zveřejněné návrhy nezdají?

To je v pořádku, proto jsou zveřejněny, aby se k nim každý mohl vyjádřit. Obsahová komise bude shromažďovat pozměňovací návrhy k předloženým úpravám dokumentů. Musí však být komisi doručeny nejpozději osm týdnů před výročním zasedáním (28. 9. 2013).

Co ze všech těch návrhů a protinávrhů vzejde?

Budou zpracovány do písemných materiálů, které zvolení delegáti dostanou

Takže do nich už nejde zasáhnout?

Ale ano, ještě stále je možné předložit pozměňující návrhy k předloženým materiálům, které budou projednány spolu s nimi výročním zasedáním. Pozměňující návrhy mohou například měnit vybraná ustanovení nebo jejich podrobnosti, není již ale možné předložit např. zcela nové vlastní znění statutu a předpokládat,

že si jej delegáti obratem nastudují a budou schopni o něm hlasovat.

Tyto návrhy je nutné předložit písemně a nejpozději 120 minut před zahájením projednávání předmětného dokumentu.

Další otázky činnosti Pionýra

Co když mám jiné návrhy, než ke Statutu a Programu Pionýra?

Výroční zasedání samozřejmě může jednat i o mnoha jiných tématech, než jen o základních dokumentech. Například o vizi sdružení pro následující období a podobně. Máte-li jakékoliv náměty, které se nemusí promítnout ve zmíněných dokumentech, ale považujete je za tak zásadní, že by se jimi měl zabývat nejvyšší orgán sdružení, předložte je písemně Obsahové komisi nejpozději osm týdnů před výročním zasedáním (28. 9. 2013).

Obsazení funkcí ve vedení Pionýra

Výroční zasedání Pionýra volí a odvolává: předsedu Pionýra,

Můžu navrhnout kandidáta nebo sám kandidovat na nějakou funkci?

To je samozřejmě možné. Návrhy na kandidáty pro všechny volby musí být předloženy volební komisi výročního zasedání.

Kandidáti pochopitelně musí splňovat nějaké podmínky. Ty zcela základní jsou stanovené Statutem Pionýra: plnoletost, bezúhonnost, členství v Pionýru, podepsání souhlasu s volbou a prohlášení, že je jim znám obsah práv a povinností, které jim volbou vzniknou.

Jakub

MÁTE OTÁZKY, NÁPADY, NÁMĚTY, NÁVRHY, PŘIPOMÍNKY? OZVĚTE SE!

Kontakt na Obsahovou komisi pro přípravu VIII. výročního zasedání Pionýra:
 Předsedkyně – Ivana Vejvodová, 777 248 708,
vejvodova.pionyr@seznam.cz
 Tajemník – Jakub Kořínek, 777 745 886, jakub@pionyr.cz

Poděkování

Poslední dobou bylo řečeno mnohé o novém Registračním a informačním systému Pionýra (RISP). Registrace v něm probíhá a zdá se, že všechno klapne. O tom zde ale mluvit nechceme.

Rádi bychom na tomto místě připomněli, že starý RISP sloužil Pionýru přes 10 let a ještě řadu let předtím ho užívali brněnští pionýři.

JAK SE TO VŠECHNO SEBĚHLO?

Na zrod RISP pro Mozaiku zavzpomínal dlouholetý brněnský pionýr Jiří „George“ Mlaskač.

RISP vznikl jako potřeba kraje registrovat pomocí počítače – protože jsme měli hodně skupin a členů.

Tohoto úkolu se zhostil Žokej a Milan. Program se rodil těžce, stále se množily požadavky, co po něm chceme. Nejprve ho zkoušelo několik skupin, které hledaly mouchy.

V první etapě neustále drnčely telefony a létaly máily mezi Údolní a Lužánkami, asi po roce a půl přišlo rozhodnutí VV, že registrace pomocí RISP bude povinná pro všechny skupiny.

Téměř tři čtvrtiny skupin to zvládly samy, ostatním pomohli členové VV, kteří jim poprvé zaregistrovali skupinu, v ostatních letech to už zvládaly téměř všechny skupiny samy.

V dalším roce jsme RISP nabídli celému sdružení a po dalších připomínkách začal fungovat v celém Pionýru až do roku 2012.

Skutečnost, že modernizace již byla nutná, nic nemění na tom, že tvůrcům původního RISP se povedl vpravdě husarský kousek, či možná spíš pionýrský čin. Kdo aspoň trochu ví, co obnáší tvorba

podobného systému, navíc s minimálními prostředky, nám v tom dá nepochybně za pravdu.

A kdo že ti tvůrci byli? Hlavní kus práce odvedli Jan Ondroušek, známý spíše jako Žokej, a Milan Matyáš.

Jménem všech, kterým RISP za ty roky usnadnil práci, vám patří:

VELIKÉ DÍKY!

Martin

Krátce z ústředí

- Ústřední zasedačku zdobil v prosinci krásný perníkový adventní věnec se svíčkami.
- Zdá se, že naše kalendářiky nelhaly – konec světa jsme úspěšně přečkali, tak snad ten nový rok nepřinese samou smůlu.
- Doufáme, že se kalendářiky a novoročenky líbily vám alespoň stejně jako zloději, který se snažil vloupat do auta, které je přivezlo z tiskárny.
- Návleky na tkaničky jdou na dračku.
- S novým rokem přišlo i nové pracovní nasazení!
- Pozor – v rámci inventarizací budou přepočítány i daně z nemovitostí.
- Předseda z obavy z návratu 1. místopředsedkyně začal po svátcích uklízet kancelář.

S nadhledem

- Zákazník volá na servisní linku vodáren: „Dobrý den, to jsou vodárny? Volám, abych nahlásil závadu – z kohoutku mi výtéká voda!“
Operátorka překvapeně odpoví: „Ale to je snad v pořádku ne? V čem ta závada spočívá?“
Zákazník rozčileně na to: „No tak podle faktury bych čekal přinejmenším Plzeňský Prazdroj!“
- Žena se ptá manžela: „Co bys dělal, kdybych ti řekla, že jsme vyhráli ve Sportce?“
Manželovi se zablýskne v očích, ale ještě opatrně se ptá: „Myslíš to fakt vážně? Chceš vědět, co bych udělal?“
„Jasně, fakt mě zajímá, co bys s výhrou chtěl udělat.“
„Máš to mít – sbalil bych půlku a zdrhnul co nejdál od tebe!“
Manželka se krutě usměje: „Tak tady máš 25 korun a vypadni!“

Co je doma, to se počítá

Vše, co někomu patří, všechny jeho věci hmotné i nehmotné, je jeho vlastnictvím. Vlastník má právo se svým vlastnictvím v mezích právního řádu libovolně nakládat a jiné osoby z toho vyloučit. Vlastnictvím jsou především věci a jako v předchozí části našeho seriálu, budeme v povídání o věcech pokračovat.

Nový občanský zákoník obsahuje, mimo jiné, výslovnou definici věcí zastupitelných a nezastupitelných. Dříve tento způsob dělení byl obsahem právní teorie a někdy se hovořilo o věcech speciálních a generických. Dělení se provádí podle toho, zda ta která věc byla bez dalšího nahraditelná jinou, například pytel cementu pro stavbu, metr uhlí či fůra dřeva k topení – to jsou věci nahraditelné, generické (zastupitelné), naopak umělecké dílo, bankovka v hodnotě 1000,- Kč určitého čísla, konkrétní motorové vozidlo – to jsou věci speciální – nezastupitelné. Bez zajímavosti není, že ta samá věc může být za určitých okolností věcí zastupitelnou a jindy nezastupitelnou: poštovní známka v hodnotě 10,- Kč při vylepení na dopis v běžném poštovním styku je věcí zastupitelnou, pro sběratele však ta samá známka, zajímavá ojedinelou tiskovou vadou, bude jedinečnou – tedy nezastupitelnou. Podobně v autosalonu 10 vozidel stejné značky a druhu bude jeden vůz jako druhý, tedy zastupitelný, a poté, co jeden z nich koupíme, stane se vozidlem jedinečným, tím naším. Podle nového občanského zákoníku se to má tak, že „Movitá věc, která může být nahrazena jinou věcí téhož druhu, je zastupitelná; ostatní věci jsou nezastupitelné. V pochybnostech se případ posoudí podle zvyklostí“ (§ 499). Logicky nemovitosti (a stavby) jsou věci nezastupitelnou, neboť každá z nich je jedinečná a nenahraditelná, pozemky jsou vždy jedinečné (žádné další na tom samém místě existovat nemohou) a stavby rovněž, neboť jsou součástí pozemku.

Užívání věcí

Z povahy vlastnictví plyne, že vlastník může svou věc užívat, ale může ji také jinému přenechat k užívání, a to úplatně (za nějaký poplatek), nebo bezplatně. V případě nemovitých věcí znala dosavadní právní úprava dva právní režimy užívání cizí věci: nájem – ten je zásadně úplatný (například nájem bytu či pozemku), a výpůjčka – ta

je vždy bezplatná (například výpůjčka z knihovny).

Nový občanský zákoník obsahuje příslušnou úpravu v části označované „Přenechání věci k užití jinému,“ a to ve čtyřech režimech a s novou, pro někoho značně neobvyklou (a možná poněkud archaickou) terminologií. Obsahem nové právní úpravy se stává: a) výprosa, b) výpůjčka, c) nájem a d) pacht.

Co to znamená?

Výprosa je druh užívání, kdy vlastník (nyní nazývaný podivným slovem půjčitel) jinému (nazývanému ještě podivněji výprosník) přenechá věc bezplatně k užívání, aniž se dohodli na jak dlouho a k jakému účelu se má věc užívat. Co vedlo zákonodárce k výslovné úpravě tohoto vztahu půjčitele a výprosníka, je mi skutečnou záhadou. V důvodové zprávě se uvádí: „Vzhledem k četnému výskytu úmluv tohoto typu v běžném občanském životě se jeví jako vhodné upravit výslovně i prekariární (výprosa se latinsky jmenuje „prekarium“) smlouvu, protože konstrukce nepojmenované smlouvy nenesou jednoznačné právní řešení určitých otázek, ...“ Uvidíme, co z toho vzejde, určitě nějaká příručka a řada teoretických článků.

Výpůjčka fakticky nedoznala zásadních změn, snad jen podrobnější právní úpravy (např. náhrada škody apod.).

Nájem je stejně jako doposud definován tak, že podle nájemní smlouvy se pronajímatel zavazuje přenechat nájemci věc k dočasnému užívání a nájemce se zavazuje platit za to pronajímateli nájemné. Podrobnou úpravou je podchyten nájem bytu, domu, prostoru sloužícího podnikání, dopravního prostředku a podnikatelského nájmu věcí movitých a ubytování.

V případě bytů je nově upraven společný nájem více osobami (dříve jen manželé – nyní zjevná reakce na stále častější soužití nesezdaných párů) a přechod nájmu tak, že zemře-li nájemce a nejde-li o společný nájem bytu, přejde nájem na člena nájemcovy domácnosti, který v bytě žil ke dni

smrti nájemce a nemá vlastní byt (tento přechod má další podrobná pravidla, jež zde nejsou podstatná).

U nájmu prostoru sloužícího k podnikání je například výslovně upraven převod nájmu (na základě dohody původního a nového nájemníka), který se doposud v praxi řešil složitými smlouvami.

Pacht se stává staronovou součástí našeho právního řádu a vstupuje s definicí: „Pachtovní smlouvou se propachtovatel zavazuje přenechat pachtýři věc k dočasnému užívání a požívání a pachtýř se zavazuje platit za to propachtovateli pachtovné nebo poskytnout poměrnou část výnosu z věci.“

V čem je rozdíl mezi nájmem a pachtem?

Všimněme si rozdílů v definicích – při nájmu se přenechává věc k užívání, při pachtu k užívání a požívání. Samozřejmě to neznamená, že požíváním by měl zákonodárce na mysli pojídání – bylo by určitě zajímavé zamyslet se nad tím, jak by docházelo k vracení věci snědené, ale tím se naštěstí zabývat nemusíme, neboť význam slova „požívání“ je v této souvislosti úplně jiný. Má se tím na mysli právo nájemce (pachtýře) vedle práva věci užívat i právo brát z ní plody a užítky a nabývat k nim vlastnické právo, což zní velmi složitě ale fakticky je to nejčastěji například právo nájmu pole za účelem zasetí a sklizně. Stejně tak tomu bude u nájmu louky, kde pachtýři vznikne právo senoseče s nabytím vlastnictví ke sklizenému senu. Poznámám pro úplnost, že zákon v této souvislosti upravuje zvláště nájem zemědělský (nejčastější) a nájem závodu (podniku).

Je tedy zřejmé, že až někdo obsadí naše oblíbené místo v klubovně, nelze jej zahrnout slovy, že máme místo propachtováno, ale že se jedná o výpůjčku či prekariatum (výprosu). Nájem to určitě není, neb za židle se v našem sdružení zatím neplatí.

*Míchal Pokorný
advokát, právní zástupce Pionýra*

Mořský kvíz

Říkáte si, že je taková zima, že tu nebudete a vyrazíte radši někam k moři? Tak si napřed vyzkoušejte, co všechno o moři víte...

- V jakém vztahu jsou k sobě moře a oceán?**
  - oceán je součástí moře
  - moře je součástí oceánu
  - moře je nadřazené oceánu
- Co je to vnitřní moře?**
  - moře uprostřed oceánu
  - moře obklopené několika přítoky
  - moře obklopené téměř zcela pevninou
- Co jsou to tzv. měsíční moře?**
  - moře na Měsíci
  - moře, která se třpytí, když na ně svítí Měsíc
  - čedičové pláně na Měsíci
- Která moře ohraničují Evropu?**
  - Baltské moře a Kaspické moře
  - Černé moře a Středozemní moře
  - Rudé a Kaspické moře
- Kde leží ostrov Mallorca?**
  - v západní části Středozemního moře
  - v jižní části Středozemního moře
  - ve východní části Středozemního moře
- Které moře je ohraničené oceánskými proudy, patří pod Atlantský oceán a je významným místem pro tření úhořů?**
  - Egejské moře
  - Severní moře
  - Sargasové moře
- Které moře je nejměličí na světě?**
  - Azovské moře
  - Baltské moře
  - Tyrhénské moře
- Ve kterém moři najdeme Kajmanský příkop?**
  - v Ligurském moři
  - v Keltském moři
  - v Karibském moři
- Které moře omývá Chorvatsko?**
  - Balkánské moře
  - Jaderské moře
  - Ligurské moře
- Co to znamená, když je voda v moři brakická?**
  - je hodně hustá
  - je po celý rok velmi teplá
  - je méně slaná než mořská voda
- Jak se nazývá záliv sevřený územími Finska a Švédska?**
  - Botnický
  - Biskajský
  - Rižský
- Které moře omývá pobřeží přístavního města Janov?**
  - Jónské moře
  - Tyrhénské moře
  - Ligurské
- Řecko, to je země, která má mnoho ostrovů. V jakém moři se většina těchto ostrovů nachází?**
  - Jaderském
  - Jónském
  - Egejském
- Které moře je nejslanější?**
  - Středozemní moře
  - Mrtvé moře
  - Jónské moře

1. 1. 1993 vznikly zároveň se zánikem Československa nástupnické státy Česká republika a Slovenská republika.

1. 1. 1973 se k EHS připojilo Spojené království, Irsko a Dánsko.

2. 1. 1793 Rusko a Prusko rozdělily Polsko.

3. 1. 1933 se narodil Wilbur Smith, známý spisovatel (Řeka bohů).

4. 1. 1643 se narodil Isaac Newton, britský matematik, fyzik a astronom (zemřel 31. března 1727).

4. 1. 1903 se narodil Georg Elser, Němec, neúspěšný atentáčník na Adolfa Hitlera (zemřel 9. dubna 1945).

8. 1. 1683 byl v Plzni založen legendární plzeňský 35. pěší pluk.

10. 1. 1863 byl v Londýně zprovozněn první úsek metra.

10. 1. 1943 začala sovětská ofenziva u Stalingradu.

11. 1. 1693 – erupce sopky Etna.

11. 1. 1753 položily bohaté sbírky, které odkázal zesnulý vědec Hans Sloane Anglii, základ pozdějšímu Britskému muzeu.

11. 1. 1963 byla v ulici Sunset Boulevard v Los Angeles otevřena první diskotéka v USA – Whisky A Go-Go.

14. 1. 993 byl vysvěcen Břevnovský klášter založený svatým Vojtěchem.

15. 1. 1943 byla dokončena stavba největší úřední budovy na světě – Pentagonu ve Washingtonu, D. C.

17. 1. 1773 překročila výprava Jamese Cooka jako první jižní polární kruh (66° 33' 39" j. š., 39° 35' v. d.).

17. 1. 1863 se narodil Konstantin Sergejevič

Stanislavskij, ruský herec, režisér a pedagog (zemřel 7. srpna 1938).

19. 1. 1983 byl na trh uveden revoluční osobní počítač Apple Lisa.

19. 1. 1943 se narodila Janis Joplin, americká zpěvačka (zemřela 5. října 1970).

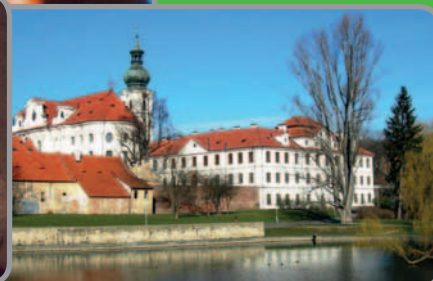
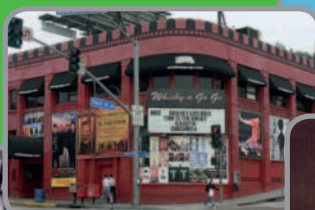
22. 1. 1953 se narodil Jim Jarmusch, americký režisér (Noc na zemi, Mrtvý muž, Ghost Dog, Zlomené květiny).

23. 1. 1843 získal Jakub Kryštof Rad patent na kostkový cukr.

23. 1. 1783 se narodil Stendhal, francouzský spisovatel (zemřel 23. března 1842).

26. 1. 1963 se narodil José Mourinho, portugalský fotbalový trenér.

31. 1. 1943 u Stalingradu kapitulovala Jižní skupina 6. armády polního maršála Friedricha Pauluse.

Mšice umějí ze slunce vyrobit energii

Výroba energie ze slunce byla vždy spojována zejména s rostlinami a řasami, méně často pak s některými bakteriemi a houby. Jedna říše však dlouho chyběla – živočichové. Poté, co se ukázalo, že mořský plž *Elysia chlorotica* je schopný vyrábět energii ze slunce pomocí chloroplastů získaných z řas, které tento živočich konzumuje, ukazují i závěry vědců z francouzské

vědecké instituce, že v přírodě opravdu téměř žádné pravidlo neplatí vždy.

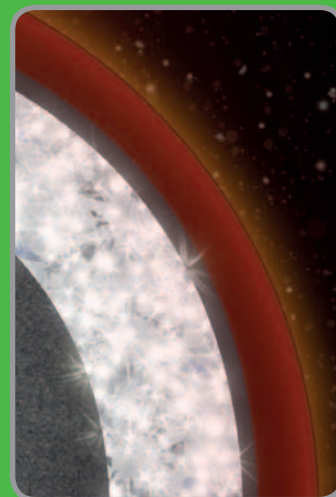
Výsledky týmu publikované v *Scientific Reports* totiž ukazují, že některé mšice – malinky a z mnoha pohledů bizarní hmyz – disponují starobylým metabolick-

kým systémem, který jim, podobně jako rostlinám, umožňuje zpracovat energii ze slunečního záření a využít ji. Zbývá otázka, k čemu mšice takovýto způsob výroby energie potřebují, protože jejich strava je tak bohatá na cukry, že jich většinu ani nevyužijí.

Planeta snů?

Astronomové objevili planetu, která je z velké části tvořená z diamantu. Podle agentury Reuters je planeta 55 Cancri e asi dvakrát větší než naše planeta. Obíhá okolo hvězdy v souhvězdí Raka, která je ze Země viditelná pouhým okem. Přestože je 55 Cancri e dvakrát větší než Země, je díky větší hustotě asi osmkrát těžší. Navíc je velmi horká, povrchové teploty tam dosahují až 1648 stupňů Celsia.

Sadako Sasaki (7. ledna, 1943–25. října, 1955) byla japonská dívka, která žila v Hirošimě v Japonsku. Byly jí dva roky, když dne 6. srpna 1945 byla svržena atomová bomba na Hirošimu. Bombardování přežila bez viditelného zranění a vyrůstala v silnou a zdravou dívku. Ve věku 11 let (9 let po svržení atomové bomby) náhle dostala závratě. Diagnóza zněla leukémie, nemoc způsobená ozářením z výbuchu atomové bomby. Sadako byla hospitalizována v únoru následujícího roku.

Nejlepší přítelkyně pověděla Sadako starou japonskou legendu, která říká, že každému, kdo složí tisíc papírových jeřábů (origami), se splní jedno přání. Sadako měla přání, aby se uzdravila. Posledních 14 měsíců svého života strávila v nemocnici a za tu dobu složila přes 1 300 papírových jeřábů. (Jiná verze tohoto příběhu říká, že se jí podařilo složit pouze 644 papírových jeřábů, a tak její přátelé pro ni složili ostatní, aby jich měla vysněných 1 000). Zemřela ve věku 12 let.

Po její smrti její přátelé a spolužáci, inspirováni její odvahou a vytrvalostí, vydali knihu publikující její dopisy. Pak odstartovali hnutí, požadující, aby byl jí a všem dětem zabitým atomovou bombou v Hirošimě postaven památník. Roku 1958 byla v Parku Míru v Hirošimě odhalena socha Sadako držící v rukou zlatého jeřába. Každý rok je k jejímu památníku posláno nespočet papírových jeřábů. Sadako se stala známým symbolem důsledků použití jaderných zbraní. Někdy bývá označována jako „japonská Anna Franková“. Sadako má také památník v Parku míru v Seattlu.

Veselé brambory

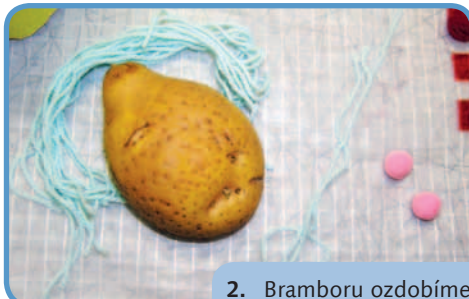
Doufám, že všichni malí pionýři byli dostatečně hodní a čerti jim nedonesli moc brambor. Kdybyste náhodou nějaké přece jen dostali, vyrobte si z nich pěkné panáčky.

Materiál: brambory, špejle, párátko, bavlnky, kousky látky, látkové kuličky.

Pomůcky: lepicí pistole, fixy.

Za PS Kopřivnice, **Gabriela Šumšalová**

1. Vybereme si bramboru podle toho, jak má vypadat náš výsledný panáček.

2. Bramboru ozdobíme kousky látek a bavlnek pomocí tavné pistole.

3. Poté panáčka dozdobíme kuličkami, uděláme mu očka, uši a nos...

4. Ze špejlí dotvoříme ruce a nohy a panáček je na světě.

